

การพัฒนาลวดลายผ้าทอมือที่เป็นเอกลักษณ์และการบริหารต้นทุนของบ้านดงอีต้อย
ตำบลแพต อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร
Development of Ban Dong E Doi Unique Hand Woven Fabric Pattern
and Cost Management Kumtakhar District
Sakonnakhon Province

ชฎาพร แนบชิต¹ จินตนา จันทนนท์² กาญจนารณ์ นิลจินดา³
Chadarporn Nabchid, Jintana Jantanon, Kanjanaporn Niljinda

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่เป็นเอกลักษณ์และ 2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของบ้านดงอีต้อย ตำบลแพต อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร ประชากรประกอบด้วยผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพผ้าทอมือบ้านดงอีต้อยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 100 คน การสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก 15 คน และใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล 85 คน งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยแบบงานวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าเกิดการพัฒนาลวดลายผ้าทอมืออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบดั้งเดิมผสมผสานกับลวดลายรูปทรงเรขาคณิตเกิดเป็นลวดลายเอกลักษณ์ของกลุ่มบ้านดงอีต้อย ตำบลแพต อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร ผลการสำรวจความพึงพอใจพบว่าอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐมีความพึงพอใจต่อผ้าทอลายดงอีต้อยและลายดอกยางนา มีความพึงพอใจระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เนื้อผ้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 สีผ้าและลวดลายมีความพึงพอใจระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และภาพรวมของผ้าทอลายดงอีต้อยและลายดอกยางนา มีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าทอมือต่อผืน (1 ผืนเท่ากับ 2 เมตร) ต้นทุนด้านวัตถุดิบ 187.50 บาท ต้นทุนด้านแรงงานทางตรงต่อผืน 280 บาท ต้นทุนด้านการผลิตต่อผืน 15 บาท ต้นทุนรวมต่อผืน 472.50 บาท กลุ่มบ้านดงอีต้อยต้องการขายผ้าทอมือ 1 ผืนในราคา 600 บาท จึงจะคุ้มทุน

คำสำคัญ (Keywords): ผ้าทอมือ; พัฒนาลวดลาย; เอกลักษณ์; ต้นทุน

Received: 2021-08-14 Revised: 2021-08-31 Accepted: 2021-09-03

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Faculty of Management Science.

Corresponding Author e-mail: Chadarporn@snru.ac.th

² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Faculty of Management Science

³ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Faculty of Management Science

Abstract

This study aimed to 1) develop unique hand-woven fabric product patterns and 2) to analyze the capital and profit of hand-woven fabric products from Ban Dong I Doi, Phaet Sub-district, Kham Ta Kla District, Sakon Nakhon Province. The population consisted of a group of Ban Dong I Doi hand-woven fabrics entrepreneurs and stakeholders for 100 people, and in-depth interview for 15 people. The data were collected by structured interview from 85 people. This research was a mixed method of quantitative and qualitative research. The study has shown that the development of hand-woven patterns conserves traditional local wisdom with the combination of geometry patterns, which contributed to the unique style of the group of Ban Dong I Doi, Kham Ta Kla District, Sakon Nakhon Province. The satisfaction survey showed that government officials and employees were satisfied with Dong I Doi pattern and Dok Yang Na pattern with the same rate of 3.63. The satisfactory rate of the texture of the fabrics was at 2.77 In terms of colors and patterns shared the satisfactory rate of 3.58, and the overall satisfaction of Dong I Doi pattern and Dok Yang Na pattern was at 3.60. As for the analysis of capital and profit of hand-woven fabric per piece (1 piece equals 2 meters), raw material cost was 187.50 baht, labor cost per piece was 280 baht, production cost per piece was 15 baht, so total cost per piece was 472.50 baht. Ban Dong I Doi group had to sell 1 piece of fabric for 600 baht to meet the break-even point.

Keywords: Hand-Woven; Pattern Development; Identity; Capital

บทนำ (Introduction)

การทอผ้าในจังหวัดสกลนครสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตายาย เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านสมัยก่อน บ้านดงอีต้อย ต.แพด อ.คำตากล้า จ.สกลนคร ก็เป็นหนึ่งในที่มีวัฒนธรรมการทอผ้าจำนวนมากที่สืบทอดกันมายาวนาน และประชาชนในพื้นที่ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำนา ทำไร่ ทำสวนยางพารา ปลูกผัก พืชสมุนไพรเป็นอาชีพหลักและมีการทำปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงโค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ และอื่นๆ เป็นอาชีพรอง ส่วนอาชีพเสริมคือการทอผ้าพื้นเมืองใช้เวลาว่างหลังอาชีพหลักคนทอผ้าส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคนมีศักยภาพที่จะพัฒนาการทอผ้าให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตลาดผ้า เป็นการสร้างสรรค์ผลงานผลิตภัณฑ์ผ้าทอสู่สายตาลูกค้าเป็นคุณค่าความงามของผืนผ้า หนึ่งผืนประกอบด้วยสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์สร้างความพึงพอใจที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ตลอดจนผลประโยชน์ที่คาดหวังที่ได้รับจากผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยสินค้า บริการ และความคิด สินค้าที่ดีเป็นสิ่งที่สัมผัสได้จากกระแสแนวโน้มของตลาดในปัจจุบัน

มุ่งเน้นความเป็นอัตลักษณ์บ่งบอกถึงชุมชน ตลอดจนที่มาของทรัพยากรหรือการสังเคราะห์กลุ่มเครือข่ายชุมชน ก่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ เป็นการสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าของชุมชนภายใต้แนวคิดของการสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอ การต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือเดิมที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่รวมถึง การพัฒนาบุคลากรภายในชุมชนให้มีทักษะการออกแบบลวดลาย การพัฒนาลวดลายผ้าทอด้วยแนวคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านลวดลายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นภายในชุมชนบ้านดงอืด้อย ต.แพด อ.คำตากล้า จ.สกลนคร เน้นการพัฒนาลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ บ่งบอกความเป็นชุมชน ความแปลกใหม่ สร้างความแตกต่างแต่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นรากฐานของการต่อยอดลวดลายผ้าที่มีความโดดเด่นสอดคล้องความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนแรงผลักดันให้เกิด การพัฒนางานออกแบบลวดลายที่ดีจะต้องผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ทั้งรูปแบบประโยชน์ ใช้สอยให้เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันหรือแนวโน้มที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกลมกลืนลงตัวเกิดความสวยงามโดดเด่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางการตลาดและปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประโยชน์การใช้สอย ความสวยงาม เป็นแนวคิดหลักของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานของแรงงานในชุมชนจากภูมิปัญญาชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม กลุ่มเกี่ยวพันทักษะฝีมือสอดรับกันในการคิดค้นลวดลายอย่างเป็นรูปธรรม บ้านดงอืด้อย ตำบลแพด อำเภอกำตากล้า จังหวัดสกลนครก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2480 เดิมมีชื่อว่า “ดงยางค้อย” มาจากการที่ในหมู่บ้านมีต้นยางใหญ่ ยอดของต้นยางโค้งลงมาสู่พื้นดินปีพ.ศ. 2521 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านกล่าวขานนามชื่อหมู่บ้านไม่ชัดเจนเมื่อทำการจดทะเบียนราษฎรชื่อของหมู่บ้านจึงกลายเป็น “ดงนางค้อย” ต่อมาปีพ.ศ. 2525 สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช) เข้ามาพัฒนาหมู่บ้านและจัดกิจกรรมประกวดชื่อหมู่บ้านได้ชื่อว่า “บ้านดงอืด้อย” นับตั้งแต่นั้นมาจึงมีการระบุป้ายชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านดงอืด้อย” เป็นพื้นที่เครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครสำหรับการพัฒนาชุมชน สมาชิกในหมู่บ้านประกอบด้วยกลุ่มอาชีพดังนี้ 1. กลุ่มทอผ้า 2. กลุ่มธนาคารข้าว 3. กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและ 4. กลุ่มเลี้ยง โคขุน โดยแบ่งออกเป็น 5 เขต ระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมาประชากรในหมู่บ้านดงอืด้อยมีความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับรายได้ของคนในชุมชนผ่านอาชีพจักสานทอผ้ามากที่สุด กลุ่มทอผ้าบ้านดงอืด้อยมีสมาชิกจำนวน 15 คน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มประกอบไปด้วยผ้าพันคอ ผ้าขาวม้า ผ้าถุงและผ้าผืน (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร) การพัฒนาลวดลายผ้าทอมือผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ของชุมชนที่มีทรัพยากรวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ให้มีเอกลักษณ์สอดคล้องกับวิถีการใช้ชีวิตและเป็นผลงานที่สร้างสรรค์โดยของเดิมให้เกิดเป็นลวดลายใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคเกิดทางเลือกใหม่ มีความเป็นเอกลักษณ์ ทางผู้วิจัยจึงจะยกระดับกลุ่มทอผ้าบ้านดงอืด้อย เพื่อพัฒนาลวดลายผ้าส่งเสริมให้เกิดสร้างผลิตภัณฑ์เดิมให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่เป็นอาชีพเสริมหลังจากการทำเกษตรกรรมและทำกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษและสืบทอดกันมาสู่รุ่นต่อรุ่น ชุมชนมีการทอผ้าไว้ใช้สวมใส่ และนำผ้าทอออกจำหน่าย แต่ปัญหาของกลุ่มที่พบคือผลิตภัณฑ์ผ้าทอของบ้านดงอืด้อยไม่มีลวดลายเป็นลายพื้นและไม่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่ง

ขายไม่ค่อยได้(นายสุทิน คำตา ประธานกลุ่มผู้สูงอายุเทศบาล ตำบลแพด: สรุปผลการลงพื้นที่บ้านดงอืด้อย ตำบลแพด อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร หน้า15, 2562) ทำให้รายได้ในการทอผ้าไม่มีความต่อเนื่องและ ไม่มีการพัฒนาต่อ ซึ่งในปัจจุบันท่ามกลางการแข่งขันที่มากผู้ผลิตต้องแข่งขันด้าน การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย มีคุณภาพให้แก่ผู้บริโภคตอบสนองความต้องการของตลาดในยุคเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่งตลอดเวลาและพบว่าปัจจุบันการตัดสินใจซื้อสินค้าหลากหลายชนิด ไม่ได้ใช้เหตุผลและประโยชน์หรือคุณภาพของสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับรูปแบบลวดลายผ้าที่ทันสมัยและภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ด้วย เป็นสิ่งจูงใจในการตัดสินใจซื้อสินค้าทำให้ลวดลายที่หลากหลายมีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสินค้านั้นลวดลายผ้าจึงเปรียบเหมือนพนักงานขายที่ส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าของสินค้าได้เป็นอย่างดีการพัฒนาและเพิ่มความหลากหลายของลวดลายผ้าสมัยใหม่กลายเป็นเครื่องมือสำคัญมากที่สุดรูปแบบหนึ่งที่จะเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ นอกจากนั้นยังพบว่าทางกลุ่มมีปัญหาทางด้านการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์ ซึ่งทางกลุ่มไม่มีการคิดต้นทุนของการผลิตผ้าไม่มีการบันทึกรายรับรายจ่ายของผลิตภัณฑ์ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการคิดต้นทุนเพื่อผลิตสินค้าแบบอื่นๆต่อไปดังนั้นการพัฒนาลวดลายของผ้าทอมีความสำคัญในการส่งเสริมตัวผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนทำให้เกิดความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาลวดลายผ้าทอเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ตัวผลิตภัณฑ์ รูปแบบลวดลายผ้าจึงเป็นสิ่งสะท้อนภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หากการออกแบบลวดลายผ้าสะดุดตา ดึงดูดความสนใจสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ก็จะเป็นเครื่องมือช่วยให้อุดหนุนเพิ่มขึ้นสร้างรายได้ชุมชนมองเห็นโอกาสในการประกอบอาชีพที่มั่นคงอยู่คู่ชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านดงอืด้อย ตำบลแพด อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของบ้านดงอืด้อย ตำบลแพด อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1.รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Method) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research)โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อการวัดความพึงพอใจ (Questionnaire Of Satisfaction)สร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับด้านเอกลักษณ์ลวดลายของผ้าทอ ด้านต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview)แบบมีโครงสร้างศึกษา (Structured Selection Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านดงอืด้อย ตำบลแพด อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร รวมทั้งสิ้น 15 คนเป็นสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว(Face-to-face)โดยทำการสัมภาษณ์พร้อมกับการทำวิจัยเชิงปริมาณ

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพ ผ้าทอมือบ้านดงอีต้อย 15 คน หน่วยงานราชการ 30 คน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านดงอีต้อย จำนวน 10 คนประชาชนทั่วไปที่มาใช้บริการตลาดนัดประชารัฐอำเภอคำตากล้าและอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จำนวน 40 คน รวมเป็น 100 คน

3.เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือเชิงปริมาณโดยแบ่งแบบสอบถามได้ 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่2 สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ประกอบด้วยลวดลายของผ้า เนื้อผ้า สีผ้าและสีลวดลาย ภาพรวมผ้าทอลายดงอีต้อยและลายดอกยางนา ส่วนที่3 ข้อเสนอแนะ เครื่องมือเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview)แบบมีโครงสร้าง (Structured Selection Interview) โดยเริ่มจากการสร้างความคุ้นเคยเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินการวิจัยร่วมกันแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) นัดหมายผู้ร่วมวิจัยกลุ่มอาชีพผ้าทอมือ บ้านดงอีต้อย สร้างความคุ้นเคยทำการสัมภาษณ์ซ้ำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง ศึกษาเอกสารประวัติความเป็นมา ภูมิหลังลวดลาย จากข้อมูลเชิงทุติยภูมิ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัยที่ครอบคลุมด้านการออกแบบลวดลายและการบริหารต้นทุน

4.การเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัย

5.สถิติที่ใช้ในการวิจัยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statitics)เพื่ออธิบายการแจกแจงข้อมูลตัวแปร การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

บ้านดงอีต้อย ต.แพด อ.คำตากล้า จ.สกลนคร พื้นที่ของกลุ่มผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแพด ซึ่งเป็นพื้นที่เครือข่ายร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อการพัฒนาชุมชน ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มทอผ้าหมู่3และหมู่ 4 บ้านดงอีต้อยเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์เดิมให้มีมูลค่าเพิ่ม มากขึ้นและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนจากรายได้เสริมหลังจากการทำเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชน การทอผ้าในชุมชนมีมาตั้งแต่บรรพบุรุษและสืบทอดกันมาสู่รุ่นต่อรุ่น ชุมชนมีการทอผ้าไว้ใช้สวมใส่และนำผ้าทอออกจำหน่ายแต่ปัญหาของกลุ่มทอผ้าที่พบคือไม่มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ลวดลายเดิมเป็นลายปกติทั่วไปไม่มีการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการขาย(สัมภาษณ์ นายสุทิน คำตา ประธานกลุ่มผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแพด) เมื่อปีพ.ศ.2550 กลุ่มสมาชิกผ้าทอมือบ้านดงอีต้อยรวมตัวกันทอผ้าตามความสนใจและภายใต้พื้นฐานความสามารถเดิมซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและร่วมกันระดมทุนจากสมาชิกซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในกลุ่มสถานที่รวมตัวในการทำกิจกรรมทอผ้าของ

กลุ่มคือบ้านคุณแม่ ปฐมาภรณ์ ประธานกลุ่มโดยในปีพ.ศ.2563ทางกลุ่มได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆภายในจังหวัดจังหวัดสกลนครรวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครที่ได้ให้การสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในด้านต่างๆผสมผสานกับภูมิปัญญาของกลุ่มมีความชำนาญและเชี่ยวชาญด้านการมัดหมี่ การย้อม การทอ แต่ขาดทักษะทางด้านการออกแบบลวดลายที่มีความแสดงออกให้เห็นถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของกลุ่ม ปัญหาลวดลายผ้าทอมือของชุมชนกลุ่มบ้านดงอีต้อย ตำบลแพต อำเภอดงคำตาก้า จังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับอัตลักษณ์และลวดลายผ้าเดิมการออกแบบลวดลาย การผลิตผ้าทอมือเดิมไม่เปลี่ยนแปลงมาตลอดเป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน จำนวนลวดลายน้อยไม่มีลักษณะเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์เพื่อบ่งบอก ตัวตน ชุมชน หรือชาติพันธุ์ และลวดลายสีสันทนของผ้าทอมือที่มีอยู่คล้ายคลึงกับผ้าทอมือของชุมชนใกล้เคียงหรือลวดลายผ้าทอสำเร็จรูปจากโรงงาน เมื่อนำผ้าทอมือแบบเก่าของบรรพบุรุษมาศึกษาลวดลายพบว่าบางลวดลายมีความซับซ้อนจนช่างทอผู้เป็นลูกหลานไม่สามารถแกะลายและทำซ้ำได้ ลวดลายของกลุ่มไม่สามารถดึงดูดความสนใจจากกลุ่มลูกค้ารุ่นใหม่ที่มีรสนิยมความชอบแตกต่างออกไปจากลูกค้า ส่งผลกระทบต่อยอดจำหน่ายของผ้าทอมือของชุมชน ในอดีตกลุ่มทอผ้าบ้านดงอีต้อยวัตถุดิบที่ใช้ในการทอคือฝ้ายที่หาได้ในชุมชน สีที่ใช้สำหรับย้อมครามนั้นเป็นสีเคมีผสมกับสีธรรมชาติที่หาได้ในชุมชน เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอประกอบด้วยกี่โบราณ ฝืม ลวดลายเป็นลายเลขาคณิตทั่วไปหรือจากประสบการณ์มัดหมี่ตามการสืบทอดจากบรรพบุรุษ ส่วนมากไม่นิยมการทอแบบมีลวดลายเน้นการทอแบบสีล้วน ทีมวิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับสมาชิกกลุ่มได้ข้อสรุปว่ากลุ่มทอผ้าบ้านดงอีต้อย มีความต้องการลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มและบ่งบอกถึงความเป็นชุมชนดงอีต้อย กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านดงอีต้อย จำนวน 15 คน ผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพ ผ้าทอมือบ้านดงอีต้อยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 75 คน การพัฒนาลวดลายผ้าทอกลุ่มบ้านดงอีต้อย ตำบลแพต อำเภอดงคำตาก้า จังหวัดสกลนคร สามารถอธิบายขั้นตอนการศึกษา-พัฒนาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการประชุมร่วมกับกลุ่มผ้าทอมือบ้านดงอีต้อย เพื่อหารือเกี่ยวกับการพัฒนาลายผ้า ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ โดยอนุรักษ์กระบวนการทอผ้าแบบดั้งเดิมซึ่งก็คือ การทอยก อุปกรณ์ที่ใช้ก็จะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทอ เช่น กี่ ฝืม ตะกอล เป็นต้น สำหรับวัสดุจะใช้ฝ้ายมาย้อมสีกับน้ำคราม โดยจะทำการเป็นด้ายเส้นเล็กเพื่อใช้ในการมัดลายและใช้ด้ายเส้นใหญ่ใช้ทอเป็นพื้น

สำหรับลวดลายผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายโบราณที่สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านดงอีต้อยได้มีการทอตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ลวดลายส่วนใหญ่ที่ทอสำหรับจำหน่ายคือ ผ้าทอลายดอกแก้ว ลายลวดหนาม(ลายหนามหมากจับ) ลายข้าวหลามตัด ลายสายฝน เป็นต้น นอกนั้นจะเป็นการทอลายผ้าประจำท้องถิ่นตามแต่คำสั่งซื้อของลูกค้าที่เข้ามาให้กลุ่มทำการทอ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้มีการหารือกับกลุ่มแบบการมีส่วนร่วมเพื่อทำการพัฒนาลวดลายผ้าที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมีอัตลักษณ์ประจำชุมชนบ้านดงอีต้อยเพื่อนำมาเป็นต้นแบบสำหรับลายผ้าทอมือ

ของกลุ่ม จากการรวบรวมข้อมูลลักษณะต่าง ๆ กลุ่มผ้าทอมือบ้านดงอืด้อยได้ตัดสินใจออกแบบ ลวดลายจากเครื่องมือผ่านระบบคอมพิวเตอร์โดยการนำลวดลายจากคำบอกเล่าของกลุ่มมา ผสมผสานเข้ากับรูปทรงเลขาคณิต หลังจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิกกลุ่มผ้าทอมือบ้าน ดงอืด้อยและผู้วิจัย ได้ทำการออกแบบลวดลายผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้นำชุดแบบ ลวดลายกลับไปให้สมาชิกกลุ่มได้ทำการพิจารณาและเลือกแบบลวดลายที่จะเป็นต้นแบบผ้าทอมือที่ เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มโดยการลงมติจากสมาชิกของกลุ่มพร้อมทั้งให้สมาชิกกลุ่มออกความคิดเห็น ในการตั้งชื่อของลวดลายผ้าแต่ละแบบ ทางสมาชิกกลุ่มได้ตัดสินใจลงคะแนนเลือกแบบลาย 2 แบบ ที่แสดงถึงความเป็นมาของบ้านดงอืด้อยที่มีต้นยางนาเป็นจำนวนมาก ลักษณะการดึงตัวลงจากต้นที่ สูงลงสู่พื้นดินที่มาจากต้นยางนา ผวนวกเข้ากับลายโบราณที่กลุ่มมีความเชี่ยวชาญในการทอ ทางกลุ่ม ได้แสดงความคิดเห็นว่าลวดลายแบบที่1ชื่อลายดงอืด้อย เหมาะกับลูกค้าที่เป็นกลุ่มคนทำงาน ข้าราชการในชุมชนและจังหวัด ส่วนลวดลายแบบที่2 ชื่อดอกยางนาลวดลายมีความโดดเด่นเห็นภาพ ดอกยางนาที่ชัดเจนแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของดอกยางนาซึ่งเป็นดอกไม้ประจำหมู่บ้าน ลวดลายนี้ทางกลุ่มได้ลงความเห็นว่าคุณค่าเป้าหมายเป็นกลุ่มวัยรุ่นเพื่อความเป็นอัตลักษณ์ มีความ ทันสมัยการมีส่วนร่วมในการออกแบบลวดลายผ้าทอของสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านดงอืด้อยที่กล่าวมา ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำชุดลวดลายผ้าทั้ง 2 แบบ มาออกแบบการวางลายและสีเพื่อเป็นต้นแบบลายผ้า ทอและนำต้นแบบให้สมาชิกกลุ่มทำการมัดหมี่คัดลาย พบว่าดาร์ใช้เส้นด้ายสำหรับการทอทั้งทางพุ่ง และทางยืนนั้นสำหรับทางพุ่งใช้เส้นด้ายที่เป็นเส้นฝ้ายส่วนทางยืนใช้เส้นด้ายสีกวาง ทำให้เกิดเป็น ลวดลายที่มีเอกลักษณ์ของกลุ่มดังรูปด้านล่าง

ภาพที่ 1 ลวดลายผ้าแบบดงอืด้อยและดอกยางนา

เมื่อทำการทอผ้าตามลวดลายที่ออกแบบเสร็จสมบูรณ์ทำการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อ ลวดลายผ้าทอมือลายดงอืด้อย (แบบลายที่1) และลายดอกยางนา (แบบลายที่2) ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่หนึ่งด้านข้อมูลทั่วไปพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.0 และเพศหญิงจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 72 อายุไม่น้อยกว่า 30 ปีจำนวน 20 คน

คิดเป็นร้อยละ 20.0 อายุ 31-40 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 อายุ 41-50 ปีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 อาชีพแบ่งเป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 36 คนคิดเป็นร้อยละ36.0 พนักงานเอกชน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ32.0 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ24.0 และอื่นๆ เช่น แม่บ้าน ทำไร่นา รับจ้างทั่วไป เป็นต้น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 ส่วนที่สองด้านความพึงพอใจที่มีต่อผ้าทอลายลายดงอีต้อยและลายดอกยางนาระดับความพึงพอใจที่มีต่อผ้าทอลายดงอีต้อยและลายดอกยางนา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.40 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อลายดงอีต้อยและลายดอกยางนาพบว่าความพึงพอใจในด้านลวดลายผ้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื้อผ้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สีผ้าและสีลวดลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และภาพรวมผ้าทอลายดงอีต้อยและลายดอกยางนามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนที่สามด้านแนวคิดการนำผ้าทอลายดงอีต้อยและลายดอกยางนาไปใช้ประโยชน์พบว่าดอกยางนานำไปตกแต่ง/ตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ48.0 นำไปใช้ผ้าทั้งผืนโดยไม่แปรรูป (เช่น ผ้าปูโต๊ะ,ผ้าคลุม) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ(เช่น ผ้ารองแก้ว รองจาน พวงกุญแจ,กระเป๋า เป็นต้น จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ส่วนที่สี่ด้านข้อเสนอแนะพบว่าลวดลายมีขนาดใหญ่เกินไปควรทอให้มีขนาดเล็กกว่านี้ ด้านเนื้อผ้าควรจะทอให้แน่นเพื่อให้ผ้าไม่ฟูไม่หลุดลุ่ยเวลานำไปตัดเย็บและอาจเปลี่ยนเส้นด้ายจากฝ้ายมาเป็นด้ายสังเคราะห์จะทำให้ผ้าสีไม่ตก มีสีสดใสสวยงามและลักษณะของผ้าไม่เหมาะสมจะนำไปใช้โดยไม่มีการแปรรูป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การบริหารต้นทุนของบ้านดงอีต้อย ตำบลแพด อำเภอคำตากลำ จังหวัดสกลนคร วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทอผ้าเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับการลงทุนเริ่มแรกสำหรับการทอผ้าครามโดยเริ่มจากวัตถุดิบที่เป็นฝ่ายสำเร็จรูปและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการทอผ้าใช้เงินทุนเริ่มแรกในครั้งนั้นมาจากการระดมทุนกันของสมาชิกในกลุ่มทั้งหมด 30 คนประกอบด้วย การซื้ออุปกรณ์ในการผลิตผ้าคราม แบ่งเป็นเงินลงทุนในอุปกรณ์ ฟืม กระสวย กี่ทอผ้า กง โอง มัดหมี่ และหลอดด้าย เป็นเงิน75,440 บาท ค่าเสื่อมราคา 3,778 บาทต่อปี ต้นทุนสำหรับการทอผ้าประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายในการผลิต ดังนี้ ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผ้าคราม ประกอบด้วย ด้ายสีกวาง เบอร์ 20 ,10 ราคา 750 บาท ได้ 5 กก.หรือ 1 ตัง ผลิตผ้าไหมได้ 8 เมตร เท่ากับ 4 ผืน ผืนละ 2 เมตร รวมเป็นเงินสำหรับต้นทุนวัตถุดิบ 187.50 บาทต่อผืน ค่าแรงงานในการมัดลาย โองละ 100 บาท ได้เท่ากับ 1 ผืน ค่าแรงงานในการย้อมผ้า กก.ละ 200 บาทสำหรับหนึ่งผืนใช้ 2.5 กก.เป็นเงิน 80 บาท ค่าแรงงานในการทอผ้า เมตรละ 150 บาท 1 ผืน ต่อ 2 เมตร รวมเป็นสำหรับค่าแรงงาน 280บาทต่อผืนและค่าใช้จ่ายในการผลิตผ้าคราม ประกอบด้วยค่าไฟฟ้า 6.67 บาทต่อผืน ค่าน้ำประปา 3.33 บาทต่อผืน ค่าฟางสำหรับมัดหมี่ลายผ้า 5 บาทต่อผืน รวมเป็นเงินสำหรับค่าใช้จ่าย 15 บาทต่อผืน ดังนั้นต้นทุนสำหรับการทอผ้าเป็นเงิน 472.50 บาทต่อผืน เมื่อราคาทุนสำหรับการทอผ้าหนึ่งผืนเป็นเงิน 472.50 บาท ตั้งราคาขายผืนละ 600 บาท จากการตั้งราคาขายในครั้งนี้นำมาวิเคราะห์รายได้จากการขายผ้าผืนละ 600 บาทกับต้น

ทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารรวมถึงผลกำไรหรือขาดทุน พบว่า จากเงินลงทุนเริ่มแรก 75,440 บาท ถ้ากลุ่มผลิตผ้าได้ทั้งหมด 50 ผืน คิดราคาขาย 600 บาทต่อผืน จะเกิดรายได้ทั้งสิ้น 30,000 บาท นำมาหักราคาทุนจากการผลิตผ้าครามผืนละ 472.50 บาทจำนวน 50 ผืน เป็นต้นทุน 23,775 บาท จะมีกำไรสุทธิ 6,225 บาทเมื่อนำกำไรสุทธิที่ได้มาคิดเป็นอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน(ROI) ได้ร้อยละ 8.25 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม(ROA) ร้อยละ 8.25 อัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิร้อยละ 79.25 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายสุทธิ ร้อยละ 20.75 เมื่อนำข้อมูลข้างต้นมาทำการวิเคราะห์ปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน แสดงให้เห็นต้นทุนคงที่ของการทอผ้า 75.56 บาทต่อผืน ต้นทุนผันแปรของการทอผ้า 15 บาทต่อผืน อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย คิดเป็นร้อยละ 20.75 ปริมาณราคาขายต่อผืนอยู่ที่ 585 จึงจะได้กำไร ณ จุดคุ้มทุน ทางกลุ่มจึงลงมติกันว่า ราคาขายผ้าทอมือต่อผืนลวดลายลายดงอีต้อยและลายดอกยางนา ในราคาผืนละ 600 บาท

ตารางที่1

ตารางวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนเงินลงทุนผลอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลอัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิ ผลอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ ผลปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน ดังนี้

อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) เงินลงทุนเริ่มแรก - ค่าเสื่อมราคา = เงินลงทุน	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{เงินลงทุน}}$ $= \frac{6,225 \times 100}{75,440} = \text{ร้อยละ } 8.25$
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$ $= \frac{6,225 \times 100}{75,440} = \text{ร้อยละ } 8.25$
อัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิ	$= \frac{\text{ต้นทุนขาย} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$ $= \frac{23,775 \times 100}{30,000} = \text{ร้อยละ } 79.25$
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อขายสุทธิ	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$ $= \frac{6,225 \times 100}{30,000} = \text{ร้อยละ } 20.75$
ปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน ต้นทุนคงที่ = ค่าเสื่อมราคา/50 ผืน $= 3,778/50 = 75.56$ ต้นทุนผันแปร $(6.67+3.33+5) = 15$	$= \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}$ $= \frac{75.56}{585} = 0.1 \text{ ผืน หรือ } 1 \text{ ผืน}$

อภิปรายผลการวิจัย(Research Discussion)

การพัฒนาลวดลายผ้าทอบ้านดงอีต้อยเกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลลวดลายผ้าจากแหล่งต่าง ๆ เช่น สัญลักษณ์ ดอกไม้ และรูปทรงเรขาคณิต นำข้อมูลที่ได้มาออกแบบและตกแต่งให้

สวยงาม เลือกใช้เส้นฝ้ายสีครามเป็นสีพื้นของผ้าและนำด้ายวิกาวสีชาวมาคัดเป็นลายการใช้สีที่แตกต่างและเป็นสีจากธรรมชาติจะทำให้เกิดลวดลายผ้าที่มีความโดดเด่นเห็นลวดลายชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับภักดิ์ บุญทิมา (2556) การสร้างแบบลวดลายของผ้าต้องพิจารณาข้อมูลลวดลายที่ทอดั้งเดิมของชุมชนและลวดลายดอกไม้ประจำชุมชน พร้อมนำลวดลายทางเลขาคณิตเข้ามาเพื่อให้เกิดเป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนโดยผสมผสานการออกแบบและกรรมวิธีในการทอแบบดั้งเดิมและปัจจุบัน ลักษณะของลวดลายผ้า และสีของลายจนได้แบบของผ้าทอลายลายดงอีต้อยและลายดอกยางนาตามที่ต้องการ กลุ่มสมาชิกผ้าทอมือบ้านดงอีต้อยมาประกอบในการออกแบบและผสมผสานกับความต้องการของลูกค้า จากมุมมองของผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมการขาย รวมถึงความต้องการที่จะอนุรักษ์ผ้าทอมือแบบดั้งเดิมไว้เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ด้านการบริหารต้นทุนทำให้สมาชิกกลุ่มทอผ้าเห็นถึงข้อมูลของต้นทุนที่เกิดขึ้นต้นทุนวัตถุดิบถือเป็นต้นทุนหลักที่สูง รองจากค่าแรงตั้งนั้นทางกลุ่มควรมีการบริหารต้นทุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูกเพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตและควรมีการวางแผนการผลิตซึ่งจะทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับเพื่อนำมากำหนดราคาจำหน่ายผ้าได้และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอควรมีการลดต้นทุนวัตถุดิบและลดปริมาณสินค้าคงคลังให้ เหลือในปริมาณน้อยที่สุดโดยใช้เทคนิคระบบการคิดปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุดและซึ่งสอดคล้องกับปิยะราช เทชะสีบ(2557)ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการผลิตมีทั้งสิ้น 3 ประเภท ประกอบด้วย วัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิตนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับธานินทร์ ไชยเชษฐ์(2558)การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดทฤษฎีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลอัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิ ผลอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ ผลปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI)ควรใช้ค่าที่ได้บนสมมติฐานกรณีรวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ซึ่งแม้ว่าผู้ผลิตบางรายในกลุ่มไม่ได้จ่ายค่าจ้างแรงงานตรง เนื่องจากมีการใช้แรงงานตนเองหรือแรงงานในครอบครัวต้องนำมาคำนวณเป็นต้นทุนการผลิตตามหลักต้นทุนค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ถ้าผู้ผลิตไม่ใช้แรงงานตนเองหรือแรงงานในครอบครัว แรงงานเหล่านี้น่าจะมีโอกาสได้รับค่าจ้างจากผู้ผลิตรายอื่น ราคาขายและปริมาณการขาย ณ จุดคุ้มทุนขึ้นอยู่กับราคาต้นทุนของวัตถุดิบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย(Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการพัฒนาคุณภาพเส้นด้ายที่ทำจากฝ้ายเพื่อไม่ให้สีกดและไม่ซีด โดยใช้กรรมวิธีการย้อมที่ทันสมัยหรือการย้อมที่เป็นธรรมชาติเพราะในชุมชนยังมีการใช้สีเคมีบ้างเล็กน้อยเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการทอและผู้บริโภคนำไปใช้ได้เป็นเวลานาน
2. กลุ่มผ้าทอมือพัฒนาใช้เส้นด้ายสังเคราะห์แทนฝ้ายเพราะสีไม่ตกและลดต้นทุนวัสดุและลดขั้นตอนการทำเส้นด้าย

3. ควรพัฒนาผ้าทอไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆให้เกิดความหลากหลายเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและจัดหาช่องทางการจำหน่ายให้กับสมาชิกในกลุ่มมากขึ้น

4. กลุ่มผ้าทอมือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันประชาสัมพันธ์ให้ผ้าทอลาย ดงอีต้อยและลายดอกยางนาเป็นที่รู้จักมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในครั้งนี้ค้นพบองค์ความรู้ด้านการออกแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มและการบริหารต้นทุนส่งผลต่อการพัฒนาเรื่องที่สำคัญคือคุณภาพของเส้นฝ้ายที่ส่งผลต่อต่อย้อมและการทอ ทางกลุ่มสามารถนำเส้นด้ายสังเคราะห์แทนฝ้ายเนื่องจากสีไม่ตกและเรื่องลดต้นทุนในการผลิตผ้าทอมือเพราะในปัจจุบันฝ้ายมีราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับเส้นใยสังเคราะห์ โดยควรให้ความสำคัญกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์และช่องทางการตลาด สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธานินทร์ ไชยเชษฐ์. (2558). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกกลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองตาไก่ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. 9(19), 51-61.
- นภาลักษณ์ บุญทิม. (2556). การพัฒนาลวดลายผ้าทอพื้นบ้านในตำบลบ้านดู่ อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานผลการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นภาลักษณ์ บุญทิม. (2561). ต้นทุนและผลตอบแทนผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานผลการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- มนตรี เลากิตติศักดิ์. (2555). ลวดลายและลวดลายผ้าล้านนาเพื่อการใช้อัตลักษณ์ในการออกแบบลวดลายผ้า. รายงานผลการวิจัย. มหาวิทยาลัยล้านนา.
- ปิยะราช เตชะสืบ. (2557). ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนโครงการปลูกฝักกุยช่ายปลอดสารพิษเพื่อการค้าในจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สาขาบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเนชั่น.

